

۲۰۲۱/۰۱/۱۱

ملا عبدالسلام ضعیف

له جگړې وتل او حل لاره یې

پخوانی ډیپلوماټ، پاکستان کې د افغانستان پخوانی سفير

له جگړې وتل او حل
لاره یې
ملا عبدالسلام ضعیف
پخوانی ډیپلوماټ،
پاکستان کې د
افغانستان پخوانی
سفير

که مور په غور سره تیر تاریخ ته نظر وکړو، هیڅکله استعمار او نیواکګرو د افغانستان پر حریم باندي مستقیم یرغل نه دی کړی، ترڅو چې یې تر یرغل وړاندي لاسپوڅي او ګوداګي غلامان نه وي پیدا کړي، د هر استعمار لپاره اول ګوداګيو غلامانو کار کړی، استعمار ته یې هیواد ته د ننوتلو زمينه برابره کړي ده، او کله بیا دا کار بلواکو او کمزورو د قدرت د لالچ په نامه کړی، او کله بیا د پیسو د لالچ لپاره دا کار سوی دی، کله د هغه قومي او ژبني تعصب په بنا سوی، چې زموږ کورنی کمزوري او خلاوي ښيي، د کورنی کمزورتیا لپاره دوه عوامل په گوته کولای سو، اول داچې د بي عدالتی او سرتیمګي له کبله داسې هڅې سوي، دویم داچې د قدرت د انحصار له کبله سوي دي.

په هر صورت زموږ هغه کمزوري باید په گوته سي او د حل لپاره یې لاره وموندل سي، کوم چې دښمن هر وخت د هغه څخه ناوړه استفاده کړي او کوي یې.

۱ - د قدرت د انحصار مینه، چې هر څوک غواړي مطلق قدرت یې په انحصار کې وي، که هغه د پردې په مټو هم تر سره کېږي باک یې نه کوي، او یا له هرې نا مشروع لارې غواړي واک تر لاسه کړي.

۲ - د بي عدالتی موجودیت

۳ - د قومیت او ژبني تعصب، او د قومیت پر اساس واک ته د رسېدو تلوسه، او د قومیت یا ژبني پر اساس د نورو سلېول

۴ - د پوهې او تعلیم نشتوالی، چې عمومي مشکل دی. تر څو چې عامه پوهه او تعلیم زیات نه سي هر ډول خلک د قوم، ژبې او نسب په اساس خپل مینه وال پیدا کوي او قدرت ته یې رسوي.

۵ - د خپل ثقافت او کلتور څخه لیري والی، چې دا هم عام مشکل دی، خصوصاً د استعماري قوتونو له راتګ وروسته چې کلتوري او دیني ارزښتونه سرچپه ښودل کېږي.

۶ - د محرومیت او محکومیت هڅې، یعنی په لوی لاس د یو اړخ یا پرکنو خپل، یا بد معرفي کول او له واک او سیاست څخه سلېول.

۷ - د دین او د هغوی د پلویانو د کمزوري کولو هڅې، دا هم د کلتوري یرغل او پردې پال سیاست په نتیجه کې چې نه یوازې د دیني خوځښتونو او شخصیتونو په ضد په تبلیغاتو لاس پورې کوي، بلکې عملاً د هغوی په خپلو او کمزوري کولو لاس پورې کوي.

دا هغه څه دي چې د حل لپاره یې بایدکار وسي، او دا هغه څه دي چې هر وخت په مختلفو نومونو باندي دښمن او یا هم حریصو واکمنو ته د مداخلې چانس ورکوي، او کله چې داچانس ورکول سي نو بیا ټوله ارکان (مهم او لوړ پوري غړي) تر پوره تاثیر لاندې راولي، که څه هم چې تر اوسه هیڅ نیواکګر په خپلو شومو اهدافو کې سل سلنه نه دی کامیاب سوی، د خپلو ډیرو مصارفو او خساراتو سره سره شرمیدلي او ناکام سوي دي، خو وروسته بیا بله جوفه / استعمار او زموږ نه تجربه مور بیرته کلونه شاته بیایي.

یوبل اړخ ته په اشاره باید ووایم چې څومره هم تریګني، مرګ او ژوبله، تعصب او دښمني، خود خواهي او جاه طلبی، محرومیت او محکومیت، ځواکمني او کمزوري دوام وکړي، ګټه هیڅ هم نه لري، بلکې تاوان لري، شاته تګ

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له الیرلو مخکې په خیر و لولی

او د تعصباتو زیژنده کپړي، او حل یې یوازې او یوازې د یوه او بل حق ته درناوی، تحمل او واقعي عدالت ته مراجعه کول دي، دغه فکر باید په ټولو کې پیداسي، هر څه و ازمویل سوه، زور و ازمویل سو، ټکنالوژي و ازمویل سوه، نړیواله مافیا او قدرتونه و ازمویل سوه، استعمار او غلامی و ازمویل سوه، خو حالات کابو نه، بلکې ورځ تر بلې د خطر خواته روان دي، جنگ په هیواد کې د خوښي او رضایت نه، بلکې تحمیلی بڼه لري، څنگه د دغه حالت څخه راوتلای سو.

زما (لیکوال) په نظر یوازنی حل یې دادی، هغه لاره چې د کلونو جنگونو د پای لاره ده، هغه باید ټول افغانان خپله کړو، کوم چې د یوه واقعي سم تفاهم رښتوني لاره ده، دا تفاهم باید د غلبي او مغلوبیت له پاره نه، د تسلیمي او د یوځای کولو له پاره نه، د نیواکگرو او اشغال د بقا لپاره نه، د جلب او جذب له پاره نه، د قدرت د لالچ او وپش له پاره نه، بلکې د ستونزو د حل له پاره وي، د هیواد د بقا او خپلواکۍ له پاره وي، د وینو تویولو د مخنیوي له پاره وي، د جنگ د قانونیت او مشروعیت د اهدافو د پلي کولو له پاره وي، او په ځانگړي توگه د جنگ د افغاني کولو د مخنیوي له پاره وي، باید داسې تفاهم وي چې تر ټولو وړاندي دجنگ له پاره په اصولوباندې بنا وي، او بیا د حل لپاره، که دجنگ په اصولوباندې تفاهم مثبت تمام سي، بیا کیدلای سي نور پرمختگ هم وسي، که څه هم د نیواکگرو په موجودیت کې د جنگ اصول چې افغاني عنعناتو ورته یوچوکاټ درلودی، درې وړې کړل سو، او د هغوی په موجودیت کې دا کار ډیرگران او خلکو ته به غیر ممکن معلوم سي، خو زه دغه امکانات وینم او شوني کیدلای سي، مگر چې یو سم او واقعي تفاهم رامنځته سي، او تفاهم باید د دې له پاره وي چې څنگه افغانان د جنگ د سونگ د موادو د حالت څخه ژغورلی سو، د جنگ یو مخ دریدل د افغانانو تر وس تیره خبره ده، ځکه جهاد او جنگ تر ډیره تحمیلی بڼه لري او خبره د مجبوریت حد ته رسیدلې ده، دا هغه توپان دی چې اوس په ټوله اسلامي نړۍ کې په تیزی روان دی او لایسي تیزپړي، مهمه او ډیره ارزښتناکه خبره داده چې څنگه کیدلای سي د افغانانو په یو موتي کولو سره افغانان د دغه توپانه نجات پیداکړي، دا کار یوازې د افغاني تفاهم دلاري کیدلای سي. او نسخه یې داده:

بسم الله الرحمن الرحيم
فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا (۵۹)
سورة النساء.

که په څه کې مو سره شخړه راغله نو الله ﷻ او رسول ته یې ور وگرځوئ، که (رښتیا) تاسې په الله ﷻ او د اخرت ورځ باندې ایمان لرئ، دا غوره او په پایله کې ډیره ښه ده.

اللَّهُمَّ أَعِنَّا عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ ، اللَّهُمَّ مِنْ أَرَادَ بِلَادِنَا بِسُوءٍ فَأَشْغَلْهُ بِنَفْسِهِ، وَرَدَّ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ، وَاجْعَلْ تَدْبِيرَهُ تَدْمِيرًا عَلَيْهِ، وَاجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا مَطْمَئِنًا.
يارب العالمين برحمتك يا ارحم الراحمين

یادونه: پورته لیکنه د ملا عبدالسلام ضعیف د کتاب "طالبان له کندهاره تر مزاره، چاپکال - نومبر ۲۰۱۷" د "پای خبري" له متن څخه را اخیستل شوي، اوس وخت کې د سولې روان بهیر او د جگړې زیاتوالي له امله یې خپراوي مور اړین وباله.